

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1443

Vragen van de leden **Marcouch** en **Recourt** (beiden PvdA) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat Jihadisten in Den Haag trouw aan Al-Qaida zweren* (ingezonden 30 december 2013).

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie), mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 18 maart 2014)

Vraag 1

Kent u het bericht «Jihadisten zweren in Den Haag trouw aan Al-Qaida»?¹ Hebt u het daarin vertoonde filmpje gezien of kunt u zich op de hoogte stellen van de inhoud daarvan?

Antwoord 1

Ik ben bekend met dit bericht en het bijbehorende filmpje.

Vraag 2

Kan het zweren van trouw aan Al-Qaida en/of het oproepen tot een gewapende strijd onder omstandigheden strafbaar zijn? Zo ja, onder welke omstandigheden en was daar in dit geval sprake van? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Het werven voor een gewapende strijd is volgens artikel 205 van het Wetboek van Strafrecht (Sr) strafbaar. Dit artikel beoogt rekruteringsactiviteiten strafbaar te stellen die betrekking hebben op het werven van personen met het oog op hun rechtstreekse inzet ten behoeve van de gewelddadige islamitische of een anderszins gewapende (terroristische) strijd. Zo zal sprake zijn van strafbaar handelen op grond van artikel 205 Sr indien een persoon een ander probeert te interesseren voor deelname aan de internationaal gewelddadige jihad. Ik verwijs in dit kader ook naar mijn brief van 21 mei 2013 aan uw Kamer².

Op basis van beeld en geluid van het betreffende filmpje kan niet onherroepelijk vastgesteld worden dat de betogers oproepen of aanzetten tot geweld of een gewapende strijd. De betogers lijken vooral te willen provoceren en blijven daarmee vooralsnog binnen de wettelijke kaders.

¹ <http://www.omroepwest.nl/nieuws/26-12-2013/jihadisten-zweren-den-haag-trouw-aan-al-qaida>

² TK, 2012–2013, 29 754, nr. 227

Vraag 3

Acht u de gedane uitingen een bedreiging voor de veiligheid in Nederland? Zo ja, waarom en wat gaat u hiertegen doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

De deelnemers aan deze demonstratie zetten in hun gedane uitingen niet direct aan tot geweld in Nederland. Echter, met hun uitingen tonen zij aan dat zij de ideologie van het jihadisme aanhangen. Het fanatisme waarmee een fel antiwesterse ideologische opvatting wordt uitgedragen kan op den duur legitimering verschaffen voor gewelddaden in het Westen of tegen westerse doelwitten elders. Dat is de reden waarom de gevaren die uitgaan van het mondiale jihadisme zeer serieus worden genomen.

De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) geeft, als onderdeel van bestaand beleid gericht advies en ondersteuning aan het lokaal bestuur en andere relevante instellingen in de aanpak van dit potentieel gewelddadig extremisme. Aangezien de dreiging voor Nederland momenteel «substantieel» is, hebben de NCTV en andere voor de nationale veiligheid verantwoordelijke partners de inzet op dit dossier geïntensiveerd. Zie voor een overzicht van genomen maatregelen het antwoord op vraag 6.

Vraag 4

Acht u het mogelijk dat onder degenen die in het filmpje trouw zweren aan de International Study-center for Independant Search of truth (ISIS), Al-Qaida in Syrië en Irak, zich personen bevinden die zich opmaken voor een gewapende strijd in Syrië of elders? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Gezien de jihadistische signatuur van de demonstratie kan niet worden uitgesloten dat individuele deelnemers niet alleen trouw zweren aan extremistische strijdgroepen in Syrië, maar ook voorbereidingen treffen om zich actief aan te sluiten bij jihadistische groeperingen zoals Islamitische Staat voor Irak en de Shaam (ISIS). Dat deze mogelijkheid reëel is, wordt bevestigd door de gesignaleerde uitreis van Nederlandse jongeren naar Syrië en hun succesvolle aansluiting bij jihadistische strijdgroepen aldaar (zie alle DTN's).

Vraag 5

Acht u het wenselijk de gangen van deze personen nauwkeurig te volgen en heeft u ze reeds in kaart gebracht? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ik kan in het openbaar geen concrete uitspraken doen over individuele gevallen. In het algemeen kan ik stellen dat OM, politie, AIVD, lokaal bestuur en andere betrokken partijen zich tot het uiterste inspannen om de dreiging die uitgaat van jihadisten en extremisten te beperken.

Vraag 6

Over welke mogelijkheden beschikken u en de lokale autoriteiten om deze personen aan te pakken? Worden die mogelijkheden in dit concrete geval ten volle benut? Zo ja kunt u aangeven hoe? Hoeveel van deze personen beschikken over een (bijstands) uitkering?

Antwoord 6

De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) begeleidt en adviseert gemeenten en andere lokale betrokken partijen hoe om te gaan met (potentieel) gewelddadige extremisten en jihadisten, zoals bijvoorbeeld Syriëgangsters. Ook adviseert de NCTV gericht over de inzet en toepasbaarheid van concrete interventies. Daarbij wordt gebruik gemaakt van informatie verstrekt door de AIVD en de politie.

Concreet kan ik u het volgende melden:

Het wetsvoorstel inzake de verruiming van de mogelijkheid tot ontneming en de gronden voor verlies van het Nederlanderschap bij terroristische activiteiten is in consultatie geweest (conform motie Dijkhoff c.s. 29 754 nr. 224). Het wetsvoorstel wordt nu gereed gemaakt voor verzending aan de Raad van State.

De mogelijkheden om het gebruik van reisgegevens nationaal te kunnen uitbreiden en de internationale samenwerking hierop worden bezien. De Tweede Kamer ontvangt hierover in het voorjaar een brief.

Bij gegronde vermoedens dat iemand in het buitenland handelingen gaat verrichten die een bedreiging vormen voor Nederland (aansluiting bij Al-Qaida strijdgroepen) kan het paspoort van een persoon vervallen worden verklaard (conform art. 23 van de Paspoortwet). Dit is inmiddels elf keer gebeurd; andere gevallen zijn in behandeling. Ook in een reclasseringstraject is een dergelijke maatregel mogelijk.

De Sanctieregeling terrorisme 2007-II, waarmee op last van de Minister van Buitenlandse Zaken financiële tegoeden van een persoon kunnen worden bevroren, is reeds in vier gevallen toegepast. Verdere cases worden nu besproken.

Van alle bekende jihadgangers zijn de uitkeringen stopgezet. Ook andere vormen van toelagen worden waar mogelijk gekort of gestopt.

Er lopen verschillende operationele politieonderzoeken, waaronder naar mogelijke ronselaars. Van enkele minderjarigen is op basis van het jeugdrecht de uitreis tegengehouden. Zij zijn onder toezicht gesteld en/of gesloten jeugdinstellingen geplaatst.

Het Landelijk Parket zet zoveel mogelijk in op strafrechtelijke vervolging, waarbij prioriteit wordt gegeven aan minderjarigen en aan relevante zaakskenmerken, zoals vuurwapengevaarlijkheid of ernstige radicalisering. In oktober jl. deed de rechter uitspraak over twee personen met jihadistische uitreisplannen. Eén is veroordeeld voor poging tot moord (maar ontslagen van rechtsvervolging vanwege ontoerekeningsvatbaarheid); de ander is veroordeeld voor het voorbereiden van brandstichting en het verspreiden van opruiende teksten.

Onder coördinatie van de NCTV wordt doorlopend stevig geïnvesteerd in de lokale aanpak. In alle relevante gemeenten worden maatwerkinterventies afgesproken in multidisciplinaire casusoverleggen. Experts staan lokale partners bij; ambtenaren, wijkagenten en andere eerstelijns werkers zijn getraind in signalering en interventie. Om het onderwerp bij alle gemeenten in het vizier te krijgen, wordt een praktische gids ontwikkeld die ondersteunt bij de aanpak (april 2014 gereed). Gemeenten worden hiervan op de hoogte gesteld, onder meer via de VNG (dit conform de toezegging aan de Tweede Kamer dd 19 december jl.).

Ik kan in het openbaar geen nadere mededelingen doen over toepassing van voornoemde maatregelen op individuele basis omdat het hier (deels) inlichtingeninformatie betreft.

Vraag 7

In Nederland staat Al-Qaida aangemerkt als een terroristische organisatie en is als zodanig verboden; deelt u de mening dat deze jihadisten, mede gelet op het publiekelijke optreden (zwaaiend met Al Qaida vlag, kleding, tekst en uitspraken), aangemerkt kunnen worden als zijnde onderdeel van deze terroristische organisatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Volgens bestendige rechtspraak is sprake van deelname aan een terroristische organisatie indien een persoon behoort tot deze organisatie en een aandeel heeft in, of de organisatie ondersteunt door gedragingen (concrete handelingen), die strekken tot of verband houden met de verwezenlijking van het oogmerk van een dergelijke organisatie.

Vraag 8

In het filmpje spreken de jihadisten de Arabische taal; acht u het noodzakelijk dat de dienstdoende agenten over voldoende kennis en expertise, bijvoorbeeld kennis van de Arabische taal, moeten beschikken om adequaat en gericht op te kunnen treden? Zo ja, kunt u dan aangeven hoeveel van deze agenten bijvoorbeeld de Arabische taal machtig zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Nee, dat acht ik niet noodzakelijk. De politieorganisatie staat midden in de samenleving en is divers samengesteld om in verbinding te kunnen staan met de verschillende bevolkingsgroepen. Politieagenten worden toegerust met vaardigheden en expertise om goed om te gaan met de verschillende

culturen en leefstijlen en te kunnen herkennen wanneer en bij wie specifieke deskundigheid ingeschakeld moet worden. Daar waar specifieke expertise en vaardigheden nodig zijn kunnen politieagenten de expertise inroepen van een tolk of collega's die aangesloten zijn bij politienetwerken zoals het landelijk netwerk Multicultureel Vakmanschap, die hiervoor beschikbaar zijn.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Van Klaveren (PVV), ingezonden 30 december 2013 (vraagnummer 2013Z25507)